

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 330/2017-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť Advokátskej kancelárie Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteininova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Plochánom, Digital Park II, Einsteininova 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sži 16/2014 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Advokátskej kancelárie Škubla & Partneri s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2015 doručená sťažnosť Advokátskej kancelárie Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park, Einsteinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „Sťažovateľ“ alebo „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sži 16/2014 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2015 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Sťažovateľka v súvislosti s doterajším priebehom konania vo veci pred správnyimi orgánmi a všeobecnými súdmi vo svojej sťažnosti uvádza:

«... Sťažovateľ dňa 21. 3. 2012 požiadal žiadosťou podľa zákona o slobode informácií (ďalej len „Žiadosť“) Úrad boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ÚBPK“) o sprístupnenie materiálu s názvom „Vyhodnotenie bez podnetu na trestné stíhanie“, ktorý mal byť vyhotovený operatívnym pracovníkom ÚBPK, odboru boja proti korupcii - Západ (Trenčín) dňa 21. 1. 2010 pod č. p. PPZ- 106-14/BPK-Z-OPC-2009 (ďalej len „Materiál“ alebo „Požadované informácie“).

... Dňa 22. 3. 2012 informoval ÚBPK Sťažovateľa o postúpení Žiadosti na priame vybavenie vedúcemu špecializovaného tímu Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ÚBOK“) s odôvodnením, že ÚBPK v danom čase nedisponoval Požadovanými informáciami.

... Dňa 5. 4. 2012 bolo Sťažovateľovi doručené rozhodnutie ÚBOK č. k. KM-408-003/SI-2012 zo dňa 26. 3. 2012 (ďalej len „Prvostupňové rozhodnutie“), ktorým ÚBOK

podľa ust. § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií Žiadosti v celom rozsahu nevyhovel. Prvostupňový správny orgán aplikáciou extenzívneho výkladu... dospel k záveru, že „je nutné sa pridržiavať takého výkladu, ktorý subsumuje požadovanú informáciu pod informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní.“...

... Prvostupňové rozhodnutie Sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote napadol rozkladom zo dňa 17. 4. 2012 (ďalej len „Rozklad“). Dňa 5. 6. 2012 bolo žalobcovi doručené rozhodnutie ministra vnútra Slovenskej republiky číslo SLV-OLVS-61/2012 zo dňa 30. 5. 2012 (ďalej len „Druhostupňové rozhodnutie“) (Prvostupňové rozhodnutie a Druhostupňové rozhodnutie spolu ďalej len „Rozhodnutia“), ktorým bol Rozklad Sťažovateľa zamietnutý a zároveň bolo potvrdené Prvostupňové rozhodnutie. Druhostupňový správny orgán sa v celom rozsahu stotožnil so závermi prvostupňového správneho orgánu a takmer doslovne prebral argumentáciu tohto orgánu, keď uviedol: „V naznačenom širšom kontexte je nutné sa pridržiavať takého výkladu, ktorý subsumuje požadovanú informáciu pod informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní.“...

... Dňa 6. 8. 2012 doručil Sťažovateľ Krajskému súdu v Bratislave žalobu zo dňa 6. 8. 2012 podľa ust. § 247 a nasl. O. s. p. (ďalej len „Žaloba“), v ktorej žiadal súd o preskúmanie zákonnosti Rozhodnutí, pretože mal za to, že Rozhodnutia sú nezákonné a vydaním Rozhodnutí a postupom správnych orgánov bol Sťažovateľ významne ukrátený na svojich právach, a to z dôvodu, že:

a) neboli splnené podmienky pre nesprístupnenie Požadovaných informácií Sťažovateľovi, pretože činnosť, ktorej výsledkom bolo vypracovanie Materiálu, (i) nebola uskutočňovaná orgánom činným v trestnom konaní; (ii) nebola vykonávaná v trestnom konaní; a (iii) nepredstavovala rozhodovaciu činnosť;

b) správne orgány v rozpore s ust. čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupovali extenzívne pri obmedzovaní práva Sťažovateľa na informácie;

c) rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

... Dňa 27. 1. 2014 bol Sťažovateľovi doručený Rozsudok, ktorým súd Žalobu zamietol v celom rozsahu (ďalej len „Rozsudok Krajského súdu“). Súd mal za to, že napadnuté Rozhodnutia a postup správnych orgánov sú v súlade so zákonom, pretože

„Požadovaný materiál je výsledkom operatívno-pátracej činnosti vykonávanej kriminálnou políciou a obsahuje operatívne informácie, ktoré sa v súčasnosti preverujú ešte v hlbšej miere z dôvodu ich náležitého vyhodnotenia, posúdenia orgánom činným v trestnom konaní a prípadného rozhodnutia o začatí trestného stíhania“, čo podľa názoru súdu spadá pod zákaz sprístupnenia v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií...

... Rozsudok Krajského súdu Sťažovateľ napadol odvolaním zo dňa 11. 2. 2014 (ďalej len „Odvolanie“). V Odvolaní Sťažovateľ poukázal na to, že Rozsudok Krajského súdu a prvostupňové konanie boli nesprávne a nezákonné, a to z nasledovných dôvodov:

a) správne orgány nepredložili Materiál do súdneho konania a súd neskúmal obsah Materiálu;

b) neexistovali zákonné dôvody pre nesprístupnenie Materiálu;

c) správne orgány predložili neúplné a nežurnalizované spisy;

d) Rozsudok Krajského súdu a Rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené a z tohto dôvodu nepreskúmateľné;

e) stanovisko Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (žalovaného v spore, ďalej len „Ministerstvo“) k Žalobe zo dňa 4. 9. 2012 nebolo doručené Sťažovateľovi.

... Dňa 18. 5. 2015 bol Sťažovateľovi doručený rozsudok Odporcu zo dňa 1. 4. 2015 sp. zn. 3 Sži/16/2014, ktorým Odporca potvrdil Rozsudok Krajského súdu ako vecne správny...»

Proti rozsudku najvyššieho súdu a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu podala sťažovateľka podľa čl. 127 ústavy sťažnosť, v ktorej v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru vznáša šesť okruhov námietok.

1. Námietka nepredloženia a neskúmania existencie a obsahu sťažovateľkou požadovanej informácie v súdnom konaní

Sťažovateľka v súvislosti s touto námietkou uvádza, že materiál, sprístupnenia ktorého sa domáhala, nebol predložený v priebehu prvostupňového ani odvolacieho súdneho konania, a preto súdy nemali na základe čoho posudzovať, či označený materiál skutočne obsahuje informácie, ktoré sú výsledkom operatívno-pátracej činnosti, ako možný

dôvod pre jeho nesprístupnenie sťažovateľke. Podľa názoru sťažovateľky všeobecné súdy iba akceptovali tvrdenie žalovaného, že materiál takéto informácie obsahuje, bez toho, aby v tejto súvislosti vykonali relevantné dôkazné prostriedky.

Sťažovateľka namieta, že označeným postupom najvyššieho súdu a jeho rozsudkom boli porušené ňou označené práva podľa „*čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 a ods. 2, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“.

2. Námetka nepreskúmateľnosti a nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu

V rámci tejto námietky sťažovateľka najvyššiemu súdu vytýka absenciu primeranej argumentačnej reakcie na jej predchádzajúcu námietku, a preto tvrdí, že „*[u]vedeným postupom... boli porušené [jej] práva... v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“ .

3. Námetka neexistencie zákonných dôvodov pre nesprístupnenie sťažovateľkou požadovanej informácie

Podľa sťažovateľky „*sú všetky úvahy Odporcu (najvyššieho súd, pozn.) o charaktere operatívno-pátracej činnosti irelevantné a nadbytočné, keďže v konaní nebolo zistené, že Materiál je výsledkom operatívno-pátracej činnosti a ani či obsahuje operatívno-pátracie informácie...*“, aj v prípade, ak by „*Materiál bol výsledkom operatívno-pátracej činnosti či obsahoval operatívno-pátracie informácie, tak ani v tomto prípade automaticky nemožno nesprístupniť Materiál, pretože... je nutné skúmať, či zverejnením Materiálu by mohlo dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti štátu či zmareniu objasnenia skutočností dôležitých pre trestné konanie.*“. Sťažovateľka v tejto súvislosti ďalej uvádza, že k takémuto skúmaniu zo strany správnych orgánov, ako ani súdov nikdy nedošlo, pretože materiál nemali k dispozícii.

Sťažovateľka ďalej tvrdí, že „*podľa medializovaného obsahu Materiálu by Materiál mal obsahovať len operatívne preverovanie skutkových okolností tvrdených v tzv. spise*

Gorila najmä formou dožiadaní a vysvetlení, t. j. v danom prípade by sa malo jednať len o určitú administratívnu činnosť bez použitia akýchkoľvek tajných či iných neverejných prostriedkov činností polície..., a preto v danom prípade neexistuje akýkoľvek verejný alebo iný záujem pre nesprístupnenie Materiálu“.

Sťažovateľka s poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej aj „ESLP“ (vo veci Sunday Times proti Spojenému Kráľovstvu č. 2 z 26. 11. 1991, sťažnosť č. 13166/87)] uvádza, že zverejnenie označeného materiálu a jeho šírenie naprieč verejnosťou vylučuje riziko ohrozenia bezpečnosti štátu, či zmarenia objasnenia skutočností dôležitých pre trestné stíhanie, a preto zo strany dožiadaného správneho orgánu neexistoval zákonný dôvod na jeho nesprístupnenie.

V reakcii na odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu, podľa ktorého vec sťažovateľky nie je porovnateľná s označeným rozhodnutím ESLP vo veci Sunday Times proti Spojenému Kráľovstvu č. 2, pretože sťažovateľka ani v správnom, ani v súdnom konaní nepredložila kompletný materiál, ktorý sa šíri verejnosťou, a preto nebolo možné ich vzájomným porovnaním zistiť, či je verejnosti prístupný celý požadovaný materiál, sťažovateľka uvádza, že „*autori predmetných článkov [jej] materiál, ktorým disponovali pri písaní článkov... neposkytli, a preto nemožno [od nej] vyžadovať... predloženie daných materiálov...“.*

V tejto súvislosti sťažovateľka ďalej uvádza, že „*[s]právne orgány totožnosť zverejnených informácií s obsahom Materiálu nikdy neskúmali a Odporca napriek skutočnosti, že podľa jeho názoru uvedené skúmanie bolo úlohou správnych orgánov, rozsudok Krajského súdu a ani Rozhodnutia správnych orgánov nezrušil, hoci z odôvodnenia Rozsudku je zjavné, že predmetné skúmanie bolo podľa Odporcu právne významné pre vec samú“.*

Na základe už uvedeného sťažovateľka tvrdí, že „*zjavne nedôvodným a arbitrárnym výkladom a aplikáciou právnych noriem Odporcom, boli porušené [jej] práva na prístup k informáciám a slobodné vyhľadávanie informácií, t. j. čl. 13 ods. 4 Ústavy SR v spojení*

s čl. 26 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR, čl. 26 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR, čl. 17 ods. 1 a ods. 2 Listiny a čl. 10 ods. 1 Dohovoru“.

4. Námetka obmedzenia sprístupnenia ňou požadovanej informácie podľa úplne iného právneho predpisu

Sťažovateľka uvádza, že najvyšší súd „dospel k záveru o existencii implicitného obmedzenia prístupu k Materiálu na základe obmedzenia vyplývajúceho zo zákona o Policajnom zbore, avšak správne orgány, ako aj prvostupňový súd, mali za to, že predmetné obmedzenie malo vyplývať len z ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií... t. j. Odporca v Rozsudku oproti správnym orgánom a prvostupňovému súdu posúdil obmedzenie prístupu k Materiálu nielen podľa úplne iného princípu (namiesto explicitných obmedzení vyplývajúcich zo zákona o slobode informácií implicitné obmedzenia vyplývajúce z iných právnych predpisov), ale aj podľa inej právnej úpravy [namiesto obmedzenia v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií obmedzenie v zmysle § 38a a nasl. zákona o Policajnom zbore], pričom Odporca bol v takomto prípade povinný v zmysle § 213 ods. 2. O. s. p. vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu iného ustanovenia vyjadrili, k čomu nedošlo. Preto bol rozsudok vydaný v rozpore so zákazom vydávania tzv. prekvapivých rozhodnutí...“, čím došlo k porušeniu ňou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Námetka nesprávneho postupu najvyššieho súdu v súvislosti s nepredložením úplných a žurnalizovaných spisov správnymi orgánmi

Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd napriek tomu, že v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, že žalovaným predložený administratívny spis nebol riadne žurnalizovaný a zviazaný, nevyhodnotil tento nedostatok ako dôvod na zrušenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a rozhodnutí správnych orgánov postupom podľa § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. V dôsledku čoho boli

porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Námiетка nesprávneho vyhodnotenia nedoručenia stanoviska žalovaného sťažovateľke v priebehu súdneho konania

V súvislosti s touto námietkou sťažovateľka uvádza, že nahliadnutím do súdneho spisu zistila, že na „č. l. 34 až 36 sa nachádza stanovisko Ministerstva zo dňa 4. 9. 2012 k Žalobe. Predmetné stanovisko... [jej] nebolo nikdy doručené a ani dané na vedomie, pričom obsahovalo viaceré skutočnosti významné pre predmetné konanie...“, čím boli porušené jej práva „v zmysle 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 a ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru“.

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné práva obchodnej spoločnosti Škubla & Partneri s. r. o... podľa čl. 13 ods. 4 v spojení s čl. 26 ods. 1 a ods. 2, čl. 26 ods. 1 a ods. 2, čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 17 ods. 1 a ods. 2, čl. 36 ods. 1 a ods. 2, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1, čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sži/16/2014 z 1. 4. 2015 porušené boli.

II. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sži/16/2014 z 1. 4. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia Sťažovateľovi na účet advokátskej kancelárie...“

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľky si ústavný súd vyžiadal administratívny spis Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SLV-OLVS-61/2012, súdny spis krajského súdu sp. zn. 1 S 190/2012 a súdny spis najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sži 16/2014.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva

alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 17 ods. 1 listiny sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 17 ods. 2 listiny každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takeého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nemožno vylúčiť preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd podľa listiny.

Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 10 ods. 1 prvej a druhej vety dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice.

V súvislosti s preskúvaním namietaného porušenia označených práv sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve je podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie

základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, III. ÚS 305/08).

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať namietaný rozsudok najvyššieho súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka proti nemu uplatňuje.

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý vo vzťahu k nesprístupneniu sťažovateľkou požadovanej informácie svoje rozhodnutie [predovšetkým s poukazom na § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) v spojení najmä s § 38a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z. z.“)] právne odôvodnil tým, že pri posudzovaní *„sprístupnenia informácií povinnou osobou nie je možné zákon č. 211/2000 Z. z. aplikovať ako izolovaný právny predpis, ale je potrebné aj vyhodnotiť, či sa sprístupnením informácie neohrozí iný záujem štátu. Takýto implicitný zákaz nesprístupnenia informácie musí byť povinnou osobou dostatočne a zrozumiteľne odôvodnený. Vyzradením informácií získaných operatívno-pátracou činnosťou by mohlo dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti a záujmov štátu.“*

Najvyšší súd v tejto súvislosti ďalej uviedol:

„Výsledky operatívno-pátracej činnosti môžu obsahovať informácie o formách práce kriminálnej polície a o vyšetrovaní a ich zverejnenie by mohlo mať vplyv na činnosť polície. Z uvedených dôvodov senát odvolacieho súdu v prejednávanom prípade videl legitímny záujem na odoprení poskytnutia informácií. Nie je vhodné, aby boli zverejnené informácie o činnosti orgánov činných v trestnom konaní, či iných pracovníkov Policajného zboru SR, a to aj v tých prípadoch, ak nebolo začaté trestné konanie, ak by tým boli ohrozené práva tretích osôb alebo schopnosť orgánov činných v trestnom konaní predchádzať trestnej činnosti, vyhľadávať alebo odhaľovať trestnú činnosť, stíhať trestné činy alebo zabezpečovať bezpečnosť Slovenskej republiky. Utajovanosť operatívno-pátracej činnosti má slúžiť aj na zamedzenie úniku informácií z Policajného zboru Slovenskej republiky.“

V súvislosti s otázkou posudzovania unesenia dôkazného bremena sťažovateľky o ňou tvrdených rozhodujúcich skutočnostiach, ako aj o možnej aplikácii záverov vyplývajúcich z rozhodovacej činnosti ESLP, na ktoré sťažovateľka poukázala vo svojom odvolaní proti rozsudku krajského súdu, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

«Je logické, že žalobca nemohol preukázať, že informácie, ktoré sa šíria verejnosťou sú totožné s požadovaným materiálom, keďže požadovaným materiálom nedisponoval. Dôkazné bremeno v niektorých prípadoch nie je možné objektívne splniť, avšak žalobca ani v správnom ani v súdnom konaní nepredložil kompletný materiál, ktorý sa šíri verejnosťou, ale priložil len kópie článkov [redacted] s názvom „Gorila ako King-Kong II.“ zo dňa 13. 01. 2012, [redacted] s názvom „O gorile, dôvere a dôveryhodnosti“ zo dňa 16. 01. 2012 a [redacted] s názvom „Odhodlanie je možno jediné, čo nechýba vyšetrovateľom Gorily“ zo dňa 25. 03. 2012. Z uvedených článkov však nie je možné zistiť, či je verejnosti prístupný celý požadovaný materiál, a teda ani prípadný originál materiálu nebolo v tomto prípade možné porovnať, a tak nie je možné vychádzať ani zo záverov rozsudku ESLP vo veci Sunday Times proti Spojenému kráľovstvu č. 2 zo dňa 26. 11. 1991, sťažnosť č. 13166/87, a teda, že záujem na ochrane informácií pôvodne predstavujúcich utajované skutočnosti zanikol v dôsledku toho, že sa tieto informácie stali verejne známymi a voľne sa šírili. V tomto prípade bolo úlohou správnych orgánov v rámci správnej úvahy

posúdiť, či materiál, ktorý sa šíri verejnosťou je totožný s požadovaným materiálom a či ho je z toho dôvodu možné sprístupniť žalobcovi alebo nie.»

Najvyšší súd sa tiež zaoberal významom pochybenia žalovaného v súvislosti s predkladaním administratívneho spisu, pričom v tejto súvislosti uviedol:

„Podľa ustálenej súdnej praxe je povinnosťou žalovaného predložiť súdu kompletný, zažurnalizovaný administratívny spis, na základe ktorého súd môže posúdiť postup správneho orgánu a všetky podklady rozhodujúce pre vydanie rozhodnutia. Spis má tvoriť zväzok listín a listiny sa v ňom nesmú nachádzať osobitne bez toho, aby boli jednotlivé listiny administratívnym orgánom zažurnalizované a zviazané. V prejednávanej veci predložený administratívny spis tieto podmienky síce nespĺňal, avšak vzhľadom aj na dĺžku celého konania nepovažoval senát odvolacieho súdu túto vadu za takého charakteru, ktorá by spôsobovala nezákonnosť rozhodnutia a pre ktorú by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušiť.“

K námietke sťažovateľky týkajúcej sa nedoručenia stanoviska žalovaného zo 4. septembra 2012 k jej žalobe najvyšší súd uviedol:

„... súd prvého stupňa v tomto pochybil, keď nedoručil predmetné podanie druhej strane, a preto by mal súd prvého stupňa doručovať všetky podané písomnosti aj ďalším účastníkom súdneho konania, avšak senát odvolacieho súdu nevyhodnotil toto procesné pochybenie súdu, ako skutočnosť, ktorá by zakladala dôvod na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenia veci na ďalšie konanie. Táto skutočnosť nemá a logicky v súlade s koncentračnou zásadou ani nemôže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu.“

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľky dospel k záveru, že označené rozhodnutie najvyššieho súdu ústavne akceptovateľným zodpovedalo všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto ho nie je možné hodnotiť ako arbitrárne.

Napriek tomu, že najvyšší súd podrobne nereagoval na všetky sťažovateľkou uvádzané tvrdenia v jej odvolaní, ústavný súd zastáva názor, že sa dostatočným spôsobom vyrovnal s podstatnými námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní, ako aj so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozsudku predovšetkým zaoberal právnou otázkou, či a za akých podmienok bolo možné sťažovateľke postupom podľa zákona č. 211/2000 Z. z. odoprieť prístupnosť informácie, pričom v tejto súvislosti na pozadí vzájomného napätia medzi ochranou dôležitého záujmu štátu na jednej strane a právom na informácie na strane druhej uviedol postup, akým dospel k ním formulovaným záverom, zrozumiteľne objasnil najmä zákonný, ako aj ústavnoprávny rámec základného práva slobodne prijímať informácie v kontexte vymedzenia niektorých legitímnych cieľov toto právo obmedzujúcich a tieto úvahy následne primeraným spôsobom aplikoval v okolnostiach danej veci.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd interpretoval zákonné dôvody vylučujúce prístupnosť informácie podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. nielen z hľadiska bežného jazykového významu použitých slov, ale zaberá sa aj skúmaním účelu tejto právnej úpravy, pričom pri jeho hľadaní vychádzal z účelu súvisiacej právnej úpravy (§ 38a ods. 1 a nasl. zákona č. 171/1993 Z. z.) a zohľadnil aj praktické dôsledky vyplývajúce z jednotlivých interpretačných variantov. Práve interpretačný záver vyplývajúci z aplikácie teleologickej metódy výkladu tejto právnej úpravy bol rozhodujúci pre jeho záver o existencii zamlčaných/implicitných výnimiek, ktoré odôvodňovali v sťažovateľkinej veci odoprieť prístupnosť informácie. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že z obsahu sťažnostnej argumentácie a interpretačných záverov vyplývajúcich z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva, že by najvyšší súd ústavnoprávne neudržateľným spôsobom posúdil vzájomnú konkurenciu interpretačných alternatív vyplývajúcich z relevantnej normatívnej úpravy.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd považuje za neopodstatnenú aj tú argumentačnú líniu sťažovateľky, ktorou namieta, že najvyšší súd jej vec posúdil podľa inej právnej úpravy (§ 38a nasl. zákona č. 171/1993 Z. z.) než krajský súd [§ 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z.], pretože takýto záver z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva.

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané nedoručenie stanoviska žalovaného zo 4. septembra 2012, ústavný súd uvádza, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj zásada kontradiktórnosti konania, podľa ktorej procesným stranám musí byť daná možnosť oboznámiť sa s dôkazmi a stanoviskami predloženými, či už protistranou, alebo subjektom na konaní nezúčastnenom, od ktorého si súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz mohol vyžiadať a vyjadriť sa k nim na účely ovplyvnenia rozhodnutia súdu (m. m. Meisser proti Francúzsku, rozsudok ESĽP z 30. 6. 2011, č. 25014/07, bod 53). Táto požiadavka sa vzťahuje tak na konanie pred súdom prvej, ako aj na konanie pred súdom druhej inštancie a to bez ohľadu na to, že obsahom takéhoto procesného úkonu sú skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým sa dotknutá procesná strana už vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania (m. m. Hudáková a spol. proti Slovenskej republike, rozsudok ESĽP z 27. 4. 2010, sťažnosť č. 23083/05, bod 29, alebo Trančíková proti Slovenskej republike rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015, č. 17127/12, bod 45).

V prerokúvanej veci tak vyvstáva otázka, či skutočnosť, že sťažovateľke nebolo krajským súdom doručené stanovisko žalovaného zo 4. septembra 2012 k jej žalobe, môže v konkrétnych okolnostiach danej veci znamenať porušenie ňou označených práv, keďže zásada kontradiktórnosti konania zaručuje účastníkom konania právo oboznámiť sa s dôkazmi a stanoviskami predloženými súdu.

V nadväznosti na posudzovanú námietku sťažovateľky ústavný súd aj s poukazom na rozhodovacia činnosť ESĽP (m. m. Stepinska proti Francúzsku, rozsudok z 15. 6. 2004, č. 1814/02, body 17 – 20, Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., proti Slovenskej republike, rozsudok zo 4. 10. 2011, č. 35090/07, body 89 – 91) konštatuje, že zásada kontradiktórneho konania nemá absolútny charakter a jej rozsah sa môže líšiť najmä

v závislosti na špecifických okolnostiach daného konania, pričom tieto výnimky môžu okrem iného súvisieť s povahou otázok preskúmaných všeobecným súdom, mierou možného vplyvu realizácie tohto práva na výsledok rozhodnutia všeobecného súdu, alebo s osobitným charakterom samotného postupu a rozhodnutia všeobecného súdu. Jednou z prípustných výnimiek zo zásady kontradiktórnosti podľa ESLP môže byť aj situácia, keď síce z formálneho hľadiska došlo k jej porušeniu, ale toto porušenie nepredstavovalo pre dotknutú procesnú stranu žiadnu podstatnú ujmu na jej právach (m. m. Holub proti Českej republike, rozsudok zo 14. 12. 2010, č. 24880/05).

V súvislosti s posúdením označenej námietky sťažovateľky ústavný súd prípisom sp. zn. Rvp 10706/2015 z 21. februára 2017 vyzval krajský súd aj najvyšší súd na predloženie súdnych spisov nimi vedených v sťažovateľkinej veci. Najvyšší súd v reakcii na označený prípis doručil 28. februára 2017 ústavnému súdu súdny spis vedený pod sp. zn. 3 Sži 16/2014, následne krajský súd doručil 1. marca 2017 ústavnému súdu súdny spis vedený pod sp. zn. 1 S 190/2012.

Z obsahu súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 1 S 190/2012 ústavný súd zistil, že jeho súčasťou je aj stanovisko žalovaného zo 4. septembra 2012, obsahom ktorého sú jeho tvrdenia, v rámci ktorých polemizuje s námietkami sťažovateľky uplatnenými v žalobe. Ústavný súd ďalej zistil, že v označenom súdom spise sa nachádza aj vyjadrenie žalovaného z 3. októbra 2012, súčasťou ktorého je jeho skutková a právna argumentácia, ktorá je zároveň totožná s tou, ktorá je obsahom stanoviska žalovaného zo 4. septembra 2012. Z označeného súdneho spisu je ďalej zrejmé, že krajský súd prípisom č. k. 1 S 190/2012-37 z 11. apríla 2013 vyjadrenie žalovaného z 3. októbra 2012 doručil sťažovateľke na vyjadrenie, pričom sťažovateľka v reakcii na predmetné vyjadrenie žalovaného doručila 17. mája 2013 krajskému súdu svoju repliku k vyjadreniu žalovaného z 3. októbra 2012.

Vzhľadom na už uvedené ústavnoprávne relevantné východiská možno konštatovať, že uvedená námietka sťažovateľky by v zásade sama osebe bola spôsobilá vyvolať ústavnoprávny prieskum nebyť špecifických okolností danej veci, ktoré odôvodňujú prijať

záver, že procesný nedostatok v postupe krajského súdu v konkrétnych okolnostiach danej veci nedosiahol intenzitu spôsobilú vyvolať takýto prieskum sťažovateľkinej veci. Za rozhodujúce považuje ústavný súd to, že namietaným postupom krajského súdu sťažovateľka nebola vylúčená z možnosti oboznámiť sa s podstatným obsahom skutkovej a právnej argumentácie, ktorú na súde prvej inštancie uplatnil žalovaný v reakcii na tvrdenia sťažovateľky uvedené v jej žalobe a na tieto námietky žalovaného na súde prvej inštancie aj primeraným spôsobom reagovať, čo v konečnom dôsledku aj využila. Z uvedeného možno urobiť záver, že sťažovateľka sa v dôsledku namietaného postupu krajského súdu nedostala v rámci konania pred krajským súdom do nevýhodnejšej procesnej pozície oproti tej, v ktorej sa nachádzal žalovaný.

Za týchto okolností ústavný súd konštatuje, že práve absencia podstatnej ujmy sťažovateľky bola vo vzťahu k jej námietke o porušení zásady kontradiktórnosti konania smerodajná pre záver ústavného súdu o tom, že krajský súd v konkrétnych okolnostiach danej veci postupoval tak, že nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o porušení obsahu ňou označených práv.

V prípade sťažovateľkou namietanej procesnej vady súvisiacej s otázkou absencie riadneho vedenia administratívneho spisu najvyšší súd posudzoval najmä intenzitu tohto procesného pochybenia a v kontexte posudzovanej veci ho vyhodnotil ako právne irelevantné.

Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval najvyšším súdom formulované závery a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii len preto, že na danú vec existujú aj odlišné právne názory. V tejto súvislosti je potrebné aj s poukazom na závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva uviesť, že princíp právnej istoty, ktorý bol nastolený právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, môže ustúpiť iba výnimočne, a to na účely zaistenia korekcie závažných justičných omylov (pozri napr. rozsudok ESĽP Ryabikh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia vád zásadného významu pre súdny systém, a nielen z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty rozhodnutia všeobecného súdu

(pozri napr. rozsudok ESĽP Sutyazhnik proti Rusku z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02). Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom uvedeným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľke v okolnostiach danej veci nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2017